

DOI 10.34132/pard2025.29.04

Отримано: 13 лютого 2025
Змінено: 14 квітня 2025
Прийнято: 12 травня 2025
Опубліковано:
30 вересня 2025

Received: 13 February 2025
Revised: 14 April 2025
Accepted: 12 May 2025
Published:
30 September 2025

Valentyn Suvorov

SOCIAL ENGINEERING AS A TOOL FOR MANAGING PUBLIC DEMANDS IN A MULTI-LEVEL GOVERNANCE SYSTEM

In the article, based on the analysis of the available mass of scientific publications and expert information according to the data of leading international institutions, an attempt is made to theoretically substantiate the basic principles and conceptual approaches to social engineering as a tool for organizing society's requests in the context of multilevel governance. It is noted that taking into account the aspects of integrating social engineering into the system of multilevel governance in Ukraine will allow for a timely and purposeful response to existing challenges and build a more effective system of public administration based on cross-sectoral cooperation, vertical and horizontal coordination, and will also contribute to a more effective attraction of potential and use of existing resources. At the same time, social engineering can be an important tool for building a more effective, inclusive multilevel governance, with a certain degree of innovation. It is substantiated that one of the key areas of development of social engineering is the formation of a developed social infrastructure. Based on the systematization of various definitions, a generalized definition of "developed social infrastructure" has been formed. It has been proven that for the initiation of social projects at the local level, social determination is important, which consists in the mutual conditionality of the need to implement specific social projects in a clear link to the urgent needs of the community of the relevant

territory, taking into account all its defining features, factors and features inherent in its unique development in specific socio-geographical conditions. It is proposed in further research to take into account the growing trends in the development of social engineering at different levels of implementation and to focus on the possibilities of using artificial intelligence in relation to the design of social infrastructure and new public services.

Keywords: *social engineering, public administration, regional public policy, social development, multilevel governance, social infrastructure, innovative projects.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Трансформація системи публічного управління та формування нових публічно-управлінських відносин на основі міжсекторального партнерства і співробітництва зумовлює подальший розвиток теорії багаторівневого врядування, що має враховувати нові соціально-економічні умови з урахуванням глобальних викликів та загроз і визначає його, як скоординовані зусилля з боку Європейського Союзу, держав-членів, місцевих і регіональних органів влади, що засновані на партнерстві та спрямовані на розроблення і реалізацію політики, за участі як урядових структур, так і недержавних суб'єктів [1]. При цьому, за визначенням В. Малиновського, завдяки багаторівневному врядуванню, забезпечується широке залучення суспільства та його соціально активних представництв до процесу прийняття узгоджених рішень, а функціонування складної ієрархічної системи публічної влади і відповідних взаємовідносин здійснюється за допомогою акторів недержавного сектору і неієрархічних механізмів [2]. Після завершення територіального етапу реформи децентралізації, щодо об'єднання громад та утворення нових районів, постала необхідність забезпечення сталості запроваджених змін, що є не менш складним і відповідальним завданням [3]. Відповідні інституційні зміни передбачають посилення спроможності організаційних структур, які будуть задіяні у реалізації проєктів відновлення та відбудови як на регіональному рівні (області), так і субрегіональному

(райони) та місцевому (громади) рівнях у відповідності з принципами багаторівневого врядування та на основі Європейської хартії місцевого самоврядування [4].

Саме багаторівневе врядування може сприяти більш ефективному, інклюзивному, справедливому та адаптивному управлінню на всіх рівнях, досягненню кращих результатів політики, підвищенню ефективності управління та покращенню якості публічних послуг, що в підсумку забезпечить довіру громадян, а також створення більш сприйнятливого, інклюзивного, активного і сталого суспільства [5]. Сталість запроваджених змін передбачає передусім зміцнення соціально-економічних засад функціонування громад, як первинних суб'єктів багаторівневого врядування, що обумовлює пошук нових можливостей для зміцнення їх внутрішнього потенціалу, залучення інвестицій, реалізації соціальних проєктів на основі подальшої інтеграції, партнерства і співробітництва, як основи багаторівневого врядування.

У сучасних соціально-економічних умовах з урахуванням невизначеності та обмеженості ресурсів надзвичайно важливим є впровадження проєктного підходу до реалізації соціальних проєктів у багаторівневному управлінні, які реалізуються різними суб'єктами на основі міжсекторальної взаємодії з чіткою орієнтацією, як зазначає О. Безпалько – на фінальні результати з мінімальними витратами часу та фінансів і разом з цим спрямованими на вирішення важливих соціальних проблем і цілей суспільного розвитку [6].

Отже, соціальне проєктування є важливим інструментом реалізації публічної політики, спрямованим на вирішення соціальних проблем через впровадження інноваційних проєктів. У контексті багаторівневого врядування соціальне проєктування стає інструментом для взаємодії та координації між різними рівнями влади, оскільки соціальні проєкти реалізуються на державному, регіональному та місцевому рівнях з урахуванням взаємодії між державними органами, громадськими організаціями та приватним сектором. При цьому, на місцевому рівні, на рівні громад соціальне проєктування спрямоване для вирішення конкретних локальних проблем, які стосуються, як покращення умов життєдіяльності і отримання публічних послуг,

так і підтримки вразливих верств населення. На регіональному та державному рівнях, урядові структури використовують цей підхід для розробки масштабних програм і стратегій, які інтегрують міжвідомчу і міжсекторальну взаємодію, у тому числі із залученням підприємницького сектора та громадськості, передусім у таких сферах, як освіта, охорона здоров'я, культура, соціальний захист.

Інтеграція соціального проєктування в систему багаторівневого врядування України дозволяє своєчасно і адресно реагувати на існуючі виклики, й будувати більш ефективну систему управління на основі міжсекторального співробітництва, вертикальної і горизонтальної координації, що сприяє ефективнішому використанню ресурсів та уникненню дублювання зусиль різних суб'єктів публічного управління. Тож, соціальне проєктування є важливим інструментом для побудови більш ефективного, інклюзивного та прозорого багаторівневого врядування, що передбачає цілеспрямовану діяльність, що полягає в розробці та впровадженні соціальних проєктів на різних рівнях управління та характеризується певним ступенем інноваційності. Зазначене передбачає запровадження комплексних досліджень з проблематики соціального проєктування як дієвого інструменту впорядкування запитів суспільства в контексті багаторівневого врядування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений аналіз літературних джерел, що відображають проблемні організаційно-управлінські питання проєктної діяльності в системі публічного управління свідчить про те, що різним аспектам соціального проєктування присвячені публікації українських дослідників, зокрема таких, як: О. Антонова, О. Безпалько, А. Васирик, В. Геєць, Ю. Гернего, Л. Горшкова, О. Грішнова, А. Данілова, М. Довга, І. Іонова, Д. Карамішев, А. Ковалевська, Т. Коляда, О. Красноручський, Т. Кулініч, Д. Ланде, Г. Лемко, О. Логінова, Г. Лопушняк, О. Матюшенко, С. Мішина, Г. Михалишин, В. Нікитенко, О. Осецький, О. Пермінова, О. Пометун, О. Поплавська, Т. Сазонова, М. Стрижко, В. Фурашев, М. Шарлай, В. Шкуро, К. Юдкова та ін.

Систематизація опублікованих матеріалів зазначених дослідників надає змогу узагальнити формування теоретичних методич-

них і практичних підходів щодо розробки, впровадження та поширення соціальних проєктів на різних рівнях в умовах багаторівневого управління, враховуючи міжнародний досвід регулювання відповідних процесів в контексті багаторівневого врядування. Усе це робить зазначену проблематику надзвичайно актуальною та потребує чіткого визначення сутності, складових, особливостей та можливостей розвитку соціального проєктування в Україні за трансформаційних умов.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та концептуальних підходів до соціального проєктування, як інструменту впорядкування запитів суспільства у системі багаторівневого врядування на основі аналізу наявного масиву наукових публікацій та експертної інформації за даними провідних міжнародних інституцій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розуміючи соціальне проєктування у глобальному вимірі, як процес, спрямований на розв'язання соціальних проблем, слід розглядати його у якості важливого інструменту для досягнення цілей сталого розвитку та покращення якості життя населення, вирішення проблем соціальної нерівності, створення соціальної інфраструктури тощо. Стратегічні напрями глобального суспільного розвитку відображені у програмному документі ООН під назвою «Трансформація нашого світу: Порядок денний стійкого розвитку 2030» [7].

Як зазначає М. Стрижко і А. Ковалевська, соціальні проєкти впливають на зміну характеру та конкретних цінностей в соціальному середовищі, а його реалізація у підсумку сприяє переходу суспільства та його спільнот на більш високий рівень розвитку, тобто завжди призводить до певних соціальних змін, що актуалізує завдання управління на основі цінностей [8].

За визначенням В. Нікітенко, об'єктом проєктування в соціальній сфері є сукупність суспільних відносин, що характеризуються проблематичністю функціонування або розвитку з позиції забезпечення єдності певних соціальних спільнот [9]. У контексті багаторівневого публічного управління необхідно відзначити цілісність підходу В. Нікітенко до синергетичної парадигми публічного управ-

ління у категоріях складних систем, яка справедливо зазначає, що розвиток соціального проектування може бути способом самоорганізації суспільства в процесі розробки, взаємодії та досягнення консенсусу учасників соціального процесу через розроблені механізми визначення їхніх інтересів, гармонізації розбіжностей та забезпечення прав і обов'язків [9].

Погоджуємося із думкою Т. Кулініч і О. Пермінової, які слушно наголошують, що у період радикальних змін та роздроблення соціокультурної думки, саме соціальні проекти стають «рятувальним жилетом» для соціуму, оскільки в цей час більшість громадян як раз і починають активно взаємодіяти, що відповідним чином впливає на суспільну думку та певну єдність суспільства загалом, і є надзвичайно важливим для України зараз [10].

Визначальною характеристикою соціальних проектів є вплив на суспільний розвиток, спрямованість на покращення якості життя населення, безпосередню участь різних зацікавлених суб'єктів, що обумовлює необхідність ефективної комунікації та координації в процесі їх реалізації. Тому, соціальні проекти є дієвим інструментом соціальних змін, а їх планування та подальші координаційні дії мають бути обґрунтованими та враховувати наявні ресурси, потенційні ризики й очікування зацікавлених сторін на всіх етапах реалізації [11].

Глобалізовані умови суспільного розвитку та глобальні соціально-економічні відносини, обумовлюють необхідність прийняття узгоджених рішень із соціальних питань та структурованого аналізу існуючих проблем у публічному секторі за рахунок поєднання зусиль усіх ключових стейкхолдерів. Тому, враховуючи полісуб'єктність зацікавлених сторін і відповідальність за прийняття надважливих рішень, щодо реалізації як глобальних, так і локальних суспільнозначущих соціальних проектів, цілком зрозуміло, що виникає потреба в формуванні дієвих механізмів багаторівневого управління у відповідній сфері розвитку суспільних відносин [12].

У цьому контексті особливого значення набувають саме такі соціальні проекти, реалізація яких передбачає спільну взаємодію всіх суб'єктів управління такою діяльністю, зокрема урядових, публіч-

них і підприємницьких структур, регіональних та місцевих соціальних ініціатив, неурядових організацій, у т.ч. міжнародних, оскільки об'єднання спільних зусиль різних зацікавлених сторін спрямовано на максимальне залучення ресурсів і підвищення ефективності їх використання, що в перспективі сприятиме не лише підвищенню вартісної оцінки, а й суспільної цінності соціального проєкту [12].

Проблеми розвитку соціального проєктування в контексті багаторівневого публічного управління, а також у процесі розробки, впровадження і поширення соціальних проєктів в сфері реалізації стратегій регіонального та місцевого розвитку стали предметом досліджень українських вчених і більш ґрунтовно представлені у працях Т. М. Безверхнюк, І. А. Сенча, Т. В. Сивак, Г. Нагорної, Д. М. Ітченко, А. В. Кунденко, М. С. Дорош та ін. [33; 34; 35].

Т. Коляда і Н. Коляда зазначають, що проєктна діяльність спрямована на реалізацію соціальних ініціатив на різних рівнях управління, зокрема: державному, регіональному, місцевому [13]. Водночас, на думку І. Іонової, під соціальним проєктуванням можна мати на увазі й науково-теоретичну і водночас практичну діяльність зі створення та реалізації проєктів розвитку соціальних систем та об'єктів, де важливу роль відіграє саме інституційна складова [14]. З погляду проєктного менеджменту, за визначенням В. Шкурко, соціальний проєкт є сукупністю комплексних дій, що спрямовані на розв'язання реальної соціальної проблеми або проблемної ситуації, за умови обмеженості в часі та ресурсах [15].

Отже, авторське визначення «соціального проєктування» пропонуємо тлумачити, як систематизований, упорядкований та послідовний процес діяльності, метою якого є реалізація соціальних ініціатив може здійснюватися як окремим суб'єктом проєктування, так і декількома суб'єктами одночасно і спільно, або окремими суб'єктами, відповідальними за конкретні етапи його реалізації, що передбачає зміни та структуроване впорядкування певних соціально-економічних процесів відносно соціальних об'єктів, систем, утворень, галузей, організацій, спільнот за допомогою чітко визначених інструментів, способів і засобів, на основі відповідних концептуальних, організаційних і методичних підходів, за умов обмежень ресур-

сів і часу, на різних рівнях управління: державному, регіональному, місцевому, локальному, шляхом доведення оригінального задуму стосовно актуального соціального запиту до створення суспільно корисного продукту з можливістю оцінити його значущість та інноваційність на основі кількісних і якісних критеріїв і результатів, що мають певну цінність як для окремої спільноти, так і для суспільства в цілому.

На основі визначень різних авторів, за узагальненим визначенням О. Матюшенко, соціальне проєктування – це різновид управлінської функції, послідовність певних процесів соціальної діяльності, впорядкованих у просторі та часі, а також сукупність методів і засобів управління, що направлені на досягнення визначених цілей і реалізацію соціального замовлення держави [16; 17]. При цьому, на нашу думку соціальне замовлення може бути і від суспільства та його інституційних суб'єктів за ознакою як загальносуспільної, територіальної, або галузевої належності відповідно до соціального запиту та ініціатив представництв певних соціальних груп або верств населення різного масштабу і суспільного впливу, що обумовлює прийняття відповідних рішень щодо державної підтримки відповідних запитів та ініціатив, що зазвичай відбуваються з урахуванням прогнозування соціальних наслідків і під впливом політичної кон'юнктури.

Досить слушним, послідовним і логічним на нашу думку є визначення С. Мішиної та О. Мішина, які лаконічно характеризують як поняття «соціальне проєктування», так і «соціальний проєкт». При цьому, соціальне проєктування, як процес розробки соціального проєкту, його ресурсного обґрунтування та технології реалізації з метою вирішення соціальних проблем та уникнення соціальних ризиків. Відповідно, під соціальним проєктом мається на увазі опис дій та заходів, спрямованих на вирішення певних соціальних проблем й уникнення соціальних ризиків, у межах наявного фінансового, кадрового, матеріального та інформаційного забезпечення та із зазначенням технології їх реалізації у певному часовому проміжку [18].

О. Безпалько у якості базових особливостей соціальних проєктів позначає такі, як: цілепокладання, соціальну детермінованість, часові

обмеження, територіальну, соціально-інституційну, інноваційну, ресурсну, організаційну та соціально-інформаційну визначеності [6].

Концепція соціального проєктування передбачає поєднання питань вирішення соціальних проблем різного масштабу та рівня значущості для суспільства із можливостями інтегрованого багаторівневого управління, що має визначити ефективні механізми реалізації соціальних проєктів, з відповідним комплексом підходів та інструментів, а також забезпечити спроможність суб'єктів управління проєктами акумулювати та спрямовувати ресурси, налагоджувати ефективну взаємодію всіх стейкхолдерів для реалізації проєктних завдань.

На основі різних визначень соціального проєктування, зокрема в публікаціях Г. Лемко його сутність розкривається, як конструювання дії і універсальний вид діяльності, що в узагальненому вигляді спрямована на досягнення соціально значущої мети, яка конкретизована за місцем, часом і ресурсами, шляхом інжинірингу соціальних об'єктів, процесів, явищ, що дають підстави для змін у соціальному середовищі за наявності сполучної ланки між виробниками і споживачами соціальних благ [19; 20].

Г. Михайлишин та М. Довга розглядають соціальне проєктування як самостійну теоретичну або практичну інноваційну діяльність, що орієнтована на конкретні цільові групи, шляхом надання послуг відповідно до її характеристик, за наявності певних ресурсів, місця і часу, з використанням визначених методів і заходів, спрямована на досягнення очікуваних кількісних і якісних результатів [21].

О. Пометун, розглядає соціальне проєктування з позиції місцевого розвитку і визначає його, як певну сукупність практичних дій, що спрямовані на розв'язання конкретних соціальних проблем місцевої громади [22].

З позиції інноваційності соціального проєктування слід зазначити, що інноваційні соціальні проєкти зосереджені на розробленні, виробництві та реалізації таких кінцевих продуктів у вигляді послуг, продукції, організаційно-технічних рішень, які задовольняють певну соціальну потребу і характеризуються певним ступенем новизни. При цьому, в контексті багаторівневого врядування погоджуємося з дум-

кою Д. Карамішева, про те, що актуальність інноваційних соціальних проєктів визначається відповідністю їхніх завдань як характеру соціального розвитку, так і соціальним запитам на рівні країни, регіону, території, громади, або окремого суб'єкта господарювання [23].

Д. Ланде, В. Фурашев, К. Юдкова зазначають, що розробка соціального проєкту зазвичай розпочинається в умовах невизначеності, що вимагає дотримання певної послідовності та свідчить про те, що процес соціального проєктування має логіку і етапність, починаючи з пошуку, аналізу й розкриття соціальної проблеми та її сутності, визначення мети і проєктних завдань та параметрів, яким вони мають відповідати і завершуючи формуванням та перевіркою концепції проєкту що дає підстави для прийняття рішення та складання програми дій у вигляді конкретних заходів щодо його реалізації [24]. При цьому, процес соціального проєктування передбачає етапність його реалізації, шляхом здійснення наступних послідовних етапів, зокрема: аналітичного, цільового, проєктного, інтегруючого, моніторингу та оцінки, а також етапу забезпечення сталості. Кожен із зазначених етапів передбачає здійснення відповідних заходів, що наведені далі (табл. 1).

Таблиця 1.

Етапи реалізації процесу соціального проєктування

Назва етапу	Зміст
аналітичний	аналіз, визначення та оцінка актуальних соціальних проблем, потреб та очікувань цільових груп населення;
цільовий	формулювання вимірюваних, та обмежених у часі цілей та завдань проєкту, що характеризуються відповідною релевантністю результатів певним очікуванням;
проєктний	розробка плану дій з деталізацією заходів, включаючи стратегії, методи, терміни та ресурси для досягнення поставлених цілей;
інтегруючий	залучення зацікавлених сторін до процесу проєктування та реалізації проєкту з числа представників місцевої влади, громадськості, підприємців, неурядових організацій та інших зацікавлених сторін;

продовження таблиці 1

моніторинг та оцінка	передбачає постійний контроль за виконанням проєкту та оцінка його результатів для внесення необхідних коректив та покращення;
забезпечення сталості	включає розробку заходів для забезпечення тривалості та стабільності результатів проєкту після його завершення.

Джерело: сформовано автором на основі [24]

Т. Сазоною, М. Шарлай визначені умови ефективності соціальних проєктів, що реалізуються сучасними організаціями, до яких на їх погляд належать: рівень інноваційності у вирішенні соціальних проблем; проведені попередні та підсумкові соціологічні дослідження, враховуючи важливість думки фокус-груп; професійна оцінка сформованих ідей проєктів та їхньої доцільності; детальні описи цілей, завдань, методів реалізації; узагальнення досвіду аналогічних, вже реалізованих соціальних проєктів, їх змістовних частин та характеристик; урахування соціальних норм, ціннісних орієнтацій, позицій та ієрархії актуальних соціальних потреб стекхолдерів у фокусі яких перебувають відповідні проєктні ініціативи. Цілком погоджуємось з думкою зазначених дослідників, що соціальні проєкти завжди виконують суспільно-інтегруючу функцію, що так необхідно у сучасному українському суспільстві [25].

Технологізація соціального проєктування є важливою складовою управління соціальними проєктами, що здійснюється на основі застосування цілої низки науково обґрунтованих підходів, способів і методів, дослідження яких висвітлено у працях Т. Безверхнюк, І. Сенча, Т. Сивак та ін [35]. За умов обмеженості ресурсів, використання проєктних підходів та технологічних рішень на різних рівнях, масштабах та часових рамках забезпечує гнучкість та адаптивність процесу соціального проєктування. При цьому, детальне вивчення проєктних характеристик сприяє виявленню потенційних ризиків та можливостей, що можуть виникнути під час його реалізації, що важливо для забезпечення ефективності та результативності цього процесу [11].

На думку Г. Лопушняк і А. Василик, використання сучасних підходів до управління різними процесами соціального проєктування, зокрема оцінки, моніторингу та коригування проєктів під час їх реалізації відіграють важливу роль у досягненні очікуваних результатів, оскільки такі підходи як соціальний бенчмаркінг, дизайн-мислення, соціальна проєктна інженерія, SWOT-аналіз та ціннісно-орієнтоване управління тощо, дозволяють ефективніше вирішувати соціальні проблеми та досягати стійких результатів на основі обґрунтованих рішень. Окремо, як зазначають автори, слід звернути увагу на необхідність забезпечення стійкості соціальних проєктів, що забезпечує довгостроковий позитивний вплив на громади та організації [11].

О. Поплавська і О. Кир'янова [26] досліджують сутність соціальної проєктної інженерії, яка розглядається як управлінське завдання, що включає: визначення цілей проєкту, мотивацію учасників, а також залучення та використання ресурсів для досягнення суспільного блага. Автори пропонують розглядати середовище соціального проєкту як екосистему, за усією сукупністю учасників та зацікавлених сторін зі сформованими взаємовідносинами та правилами взаємодії, що діють у правових рамках держави та використовують наявні ресурси для досягнення суспільної цінності. Вчені виділяють п'ять ключових етапів досягнення ефективності соціального проєктування: визначення потреб та формулювання цілей; створення ініціативної групи для реалізації; розвиток екосистеми проєкту; управління процесами та потоками ресурсів; оцінка та коригування діяльності.

На думку О. Антонової до критеріїв соціального проєктування слід віднести, соціально-економічну ефективність, екологічну оптимальність, соціальну інтегрованість і керованість, що визначатимуться саме з реальної практики існування місцевих спільнот [27]. У статті 1 закону України «Про інвестиційну діяльність» визначено, що інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) та/або досягається соціальний та екологічний ефект. Отже, результат проєкту

вимірюється не лише економічним, а й соціальним та екологічним ефектом [28]. При цьому, ключовими характеристиками соціального ефекту є підвищення рівня якості життя, освіти, охорони здоров'я населення, забезпечення соціальними благами та послугами. Специфіка соціальних проєктів передбачає наявність пріоритету соціального ефекту над економічним у короткостроковому періоді [12].

Пошук альтернативних джерел фінансування соціальних проєктів, зокрема грантового фінансування, особливо на субнаціональному рівні є важливою проблемою соціального проєктування. Грантове фінансування соціальних проєктів розвитку підтримується низкою міжнародних організацій. Також, набуває поширення практика створення спеціальних державних фондів задля сприяння та підтримки ініціативних наукових розробок та інноваційних проєктів, зокрема Національного фонду досліджень України [29].

Для актуалізації місцевих ініціатив для залучення інвестицій в соціальні проєкти на думку О. Логінової важливим є розробка та впровадження нових стратегій для відповідних видів діяльності, які мають призвести до збільшення обсягів коштів, залучених на соціальні проєкти, що вимагає посилення інформаційних кампаній та приділення особливої уваги залученню громадськості до соціальних ініціатив, що може бути здійснено шляхом впровадження нових, технологічних та креативних методів збору коштів для залучення уваги та підтримки місцевих соціальних ініціатив, а також вимагає спрощення процедур, зокрема тих, що пов'язані з просуванням благодійності та корпоративного спонсорства, зокрема на основі використання спеціальних онлайн-платформ [30].

Важливим є проведення постійного моніторингу соціальних проєктів, що є формою перманентного контролю, що передбачає збір, обробку та аналіз інформації про результати, що досягнуто в процесі реалізації проєкту [31; 32].

Серед зростаючих тенденцій розвитку соціального проєктування в системі багаторівневого управління, що стосується різних рівнів реалізації в різних галузях суспільного виробництва варто у подальшому зосередити увагу на можливостях використання штучного інтелекту відносно проєктування соціальної інфраструктури,

нових публічних послуг, що будуть актуальними для розвитку соціального захисту, освіти, охорони здоров'я тощо, а також нададуть підстав для розроблення комплексної стратегії для успішної реалізації потенціалу штучного інтелекту [36].

Висновки. Реалізуючи мету дослідження, щодо обґрунтування теоретичних засад та концептуальних підходів до соціального проєктування, на основі здійсненого аналізу наукових публікацій слід зазначити, що соціальне проєктування є дієвим інструментом та засобом впорядкування соціальних запитів суспільства у системі багаторівневого врядування. Авторське визначення поняття «соціальне проєктування» наведено у тексті дослідження.

Важливим напрямом розвитку соціального проєктування вважаємо формування розвиненої соціальної інфраструктури. У цьому контексті, надано авторське визначення поняття «розвинена соціальна інфраструктура», під яким пропонуємо розуміти цілісний комплекс об'єктів господарювання і суб'єктів проєктних комунікацій, а також технологій і технічних рішень що зумовлюють належність і ефективність її функціонування та збалансований розвиток, матеріальне, технічне та інформаційне забезпечення, раціональне використання ресурсів та логістичні процеси, фінансовий та юридичний супровід, маркетинг, залучення інвестицій та впровадження інновацій, сприяють підвищенню доступності і якості сервісного обслуговування, задоволення широкого спектру різноманітних потреб споживачів і надавачів публічних послуг.

Для ініціювання соціальних проєктів на місцевому рівні важлива соціальна детермінація, яка полягає в взаємній обумовленості необхідності впровадження конкретних соціальних проєктів у чіткій прив'язці до нагальних потреб громади відповідної території, з урахуванням усіх її визначальних ознак, чинників та особливостей, що притамані її унікальному розвитку в конкретних соціально-географічних умовах.

СОЦІАЛЬНЕ ПРОЄКТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПОРЯДКУВАННЯ ЗАПИТІВ СУСПІЛЬСТВА У СИСТЕМІ БАГАТОРІВНЕВОГО ВРЯДУВАННЯ

У статті, на основі аналізу наявного масиву наукових публікацій та експертної інформації за даними провідних міжнародних інституцій зроблено спробу теоретичного обґрунтування основних засад та концептуальних підходів до соціального проєктування, як інструменту впорядкування запитів суспільства в контексті багаторівневого врядування. Зазначено, що врахування аспектів інтеграції соціального проєктування в систему багаторівневого управління в Україні дозволить своєчасно та цілеспрямовано реагувати на існуючі виклики та побудувати більш ефективну систему публічного управління, що базується на міжгалузевій співпраці, вертикальній та горизонтальній координації, а також сприятиме більш ефективному залученню потенційних і використанню наявних ресурсів. При цьому, соціальне проєктування може бути важливим інструментом для побудови більш ефективного, інклюзивного багаторівневого управління, з певним ступенем інноваційності.

Обґрунтовано, що одним із ключових напрямків розвитку соціального проєктування є формування розвиненої соціальної інфраструктури. На основі систематизації різних визначень, сформоване узагальнене визначення «розвинена соціальна інфраструктура». Доведено, що для ініціювання соціальних проєктів на місцевому рівні важлива соціальна детермінація, яка полягає у взаємній обумовленості необхідності впровадження конкретних соціальних проєктів у чіткій прив'язці до нагальних потреб громади відповідної території, з урахуванням усіх її визначальних ознак, чинників та особливостей, що притаманні її унікальному розвитку в конкретних соціально-географічних умовах. Пропонується у подальших дослідженнях, враховувати зростаючі тенденції розвитку соціального проєктування на різних рівнях реалізації і зосередити увагу на можливостях використання штучного інтелекту відносно проєктування соціальної інфраструктури, нових публічних послуг.

Ключові слова: соціальне проєктування, публічне управління, регіональна публічна політика, суспільний розвиток, багаторівневе врядування, соціальна інфраструктура, інноваційні проєкти

Author Contributions: Conceptualization, V.S.; Writing – original draft, V.S.; Writing – review & editing, V.S. Author has read and agreed to the published version of the manuscript.

Funding: This research received no external funding.

Institutional Review Board Statement: Not applicable as study did not include human subjects.

Informed Consent Statement: Not applicable.

Data Availability Statement: Data is contained within the article.

Conflicts of Interest: The author declares no conflict of interest.

References

1. Charter for Multilevel Governance in Europe. Assembly of European Regions (AER). (n.d.). (2024). *aer.eu*. Retrieved from: <https://aer.eu/charter-for-multilevel-governance-in-europe/> [in English].
2. Malynovskyi, V.Ya. (2024). Stan ta perspektyvy rozvytku bahatorivnevoho vriaduvannia v Ukraini v konteksti realizatsii tsilei Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku. Rehionalna ekonomika [Status and prospects for the development of multilevel governance in Ukraine in the context of implementing the goals of the State Strategy for Regional Development]. *Naukovo-praktychnyi zhurnal Rehionalna ekonomika – Scientific and practical journal Regional Economy*, 4(114), (pp. 12-20). Retrieved from: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-4-2> [in Ukrainian].
3. Plan realizatsii Mekhanizmu dlia Ukrainy: 2024-2027 [Plan for the implementation of the Ukraine Facility: 2024-2027]. (n.d.). *www.ukrainefacility.me.gov.ua*. Retrieved from: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/> [in Ukrainian].
4. Yevropeiska khartiia mistsevoho samovriaduvannia. Rada Yevropy; Khartiia, Mizhnarodnyi dokument vid 15.10.1985. Redaktsiia vid 16.11.2009 [European Charter of Local Self-Government. Council of Europe; Charter, International Document of 15.10.1985. Edition dated 16.11.2009]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://salo.li/2B1225a> [in Ukrainian].

5. Report on multilevel governance. (n.d.). *rm.coe.int*. Retrieved from: <https://sal0.li/b55b36e> [in English].
6. Bezpalko, O.V. (2010). *Sotsialne planuvannia [Social planning]*. Kyiv: Kyivskiy universytet imeni Borysa Hrinchenka [in Ukrainian].
7. Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. United Nations/Department of Economic and Social Affairs/Sustainable Development. (n.d.). *sdgs.un.org*. Retrieved from: <https://sdgs.un.org/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development-17981> [in English].
8. Stryzhko, M., & Kovalevska, A. (2021). Kontseptualni osnovy rozrobky sotsialnykh proektiv orhanizatsii [Conceptual foundations of the development of social projects of organizations]. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 3 (91), (pp. 372-378). Retrieved from: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-3-91-78> [in Ukrainian].
9. Nikitenko, V. (2023). Sotsialne proektuvannia v derzhavnomu upravlinni: metodolohiia doslidzhennia [Social design in public administration: research methodology]. *Humanitarni doslidzhennia – Humanities Studies*, 16(93), (pp. 174-182). Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/hst-2023-16-93-18> [in Ukrainian].
10. Kulinich, T.V., & Perminova, O.S. (2018). Uspishne upravlinnia sotsialnym proektom: vid idei do realizatsii [Successful management of a social project: from idea to implementation]. *Ekonomichni nauky – Economic sciences*, 1, (pp. 71-74). Retrieved from: <https://sal0.li/f845D24> [in Ukrainian].
11. Lopushniak, H.S., & Vasylyk, A.V. (2024). Kontseptualni osnovy upravlinnia sotsialnyimi proektamy [Conceptual foundations of social project management]. *Aktualni problemy ekonomiky – Current problems of economy*, 4 (274), (pp. 210-220). Retrieved from: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2024/04/4.24._topic_Galyna-S.-Lopushnyak-Alla-V.-Vasylyk-210-220.pdf [in Ukrainian].
12. Herneho, Yu.O. (2019). Tekhnolohii finansuvannia sotsialnykh proektiv ta hrantodavstva [Technologies of financing social projects and grantmaking]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 18, (pp. 31-36). Retrieved from: <https://doi.org/10.32702/23066814.2019.18.31> [in Ukrainian].
13. Koliada, T., & Koliada, N. (2021). Sotsialne proektuvannia yak tvorchyi protses [Social design as a creative process]. *Sotsialna robota ta sotsialna osvita – Social work and social education*, 2 (7), (pp. 35-41). Retrieved from: <https://sal0.li/7536B35> [in Ukrainian].

14. Ionova, I.M. (2016). Proektna diialnist u roboti spetsializovanykh sotsialnykh sluzhb [Design activity in the work of specialized social services]. *Pedahohichni nauky – Pedagogical sciences*, LXXIV (Vol. 2), (pp. 127-131) [in Ukrainian].

15. Shkuro, V.P. (2016). Pidvyshchennia yakosti realizatsii sotsialnykh proektiv [Improving the quality of social project implementation]. *Psykhologichni nauky – Psychological sciences*, (Vol. 2), 9, (pp. 265-269) [in Ukrainian].

16. Matiushenko, O.V. (2022). Teoretychni ta metodolohichni zasady doslidzhennia poniattia «sotsialnyi dyzain» [Theoretical and methodological principles of researching the concept of «social design»]. *Investytsii: praktyka ta dosvid. Serii: Derzhavne upravlinnia – Investments: practice and experience. Series: State administration*, 15-16, (pp. 161-166). Retrieved from: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.15-16.161> [in Ukrainian].

17. Matiushenko, O.V. (2022). Sotsialnyi dyzain: teoretychni pidkhody do vyznachennia [Social design: theoretical approaches to definition]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: pravo, derzhavne upravlinnia ta administruvannia – Problems of modern transformations. Series: law, public management and administration*, 4. Retrieved from: <https://salo.li/98A3150> [in Ukrainian].

18. Mishyna, S.V., & Mishyn, O.Yu. (2020). Naukovi ta praktychni osnovy sotsialnoho proektuvannia [Scientific and practical principles of social design]. *Efektivna ekonomika: elektronne naukovo-fakhove vydannia – Effective economy: electronic scientific, professional edition*, 1. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7620> [in Ukrainian].

19. Lemko, H.I. (2021). Sotsialne proektuvannia: vyznachennia poniattia [Social design: definition of the concept]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyschych ta zahalnoosvitnikh shkolakh – Pedagogy of the formation of a creative personality in higher and general education schools*, 78, (pp. 50-53). Retrieved from: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.78.8> [in Ukrainian].

20. *Proektni tekhnolohii v praktytsi roboty zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu: teoretychnyi ta praktychnyi aspekt [Design technologies in the practice of work of a general educational institution: theoretical and practical aspect]*. (n.d.). (2024). Kyiv: Instytut obdarovanykh ditei NAN Ukrainy [in Ukrainian].

21. Mykhailyshyn, H., & Dovha, M. (2019). Sotsialne proektuvannia yak odyin iz prohresyvnykh zasobiv podolannia problem molodykh simei v Ivano-Frankivskii oblasti [Social design as one of the progressive means of overcoming

the problems of young families in the Ivano-Frankivsk region]. *Osvitnii prostir Ukrainy – Educational space of Ukraine*, 17, (pp. 139-146) [in Ukrainian].

22. Pometun, O.I. (2003). *Molod obyraie diiu: Sotsialne proektuvannia – novyi pidkhid do navchannia molodi* [Youth chooses action: Social design – a new approach to educating youth]. *Metod proektiv: tradytsii, perspektyvy, zhyttievi rezultaty – Project method: traditions, prospects, life results*, (pp. 327-333). Kyiv: Kafedra [in Ukrainian].

23. Karamyshev, D.V. (2006). *Stratehichne upravlinnia innovatsiinymy protsesamy v systemi okhorony zdorovia: derzhavni mekhanizmy* [Strategic management of innovative processes in the health care system: state mechanisms]. Kharkiv [in Ukrainian].

24. Lande, D.V., Furashev, V.M., & Yudkova, K.V. (2014). *Osnovy informatsiinoho ta sotsialno-pravovoho modeliuvannia* [Fundamentals of information and socio-legal modeling]. Kyiv: NTUU «KPI» [in Ukrainian].

25. Sazonova, T., & Sharlai, M. (2023). *Sotsialni proekty na rivni pidpriemstva v suchasnykh umovakh* [Social projects at the enterprise level in modern conditions]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, 50. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-10> [in Ukrainian].

26. Poplavska, O.M., & Kirianova, O.V. (2024). *Teoretychni osnovy sotsialnoi proektnoi inzhenerii* [Theoretical foundations of social project engineering]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and society*, 60. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-23> [in Ukrainian].

27. Antonova, O. (2009). *Sotsialne proektuvannia v teorii derzhavnogo upravlinnia* [Social design in the theory of public administration]. *Derzhavne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia – Social design in the theory of public administration*, (pp. 3-12). Dnipropetrovsk: DRIDU NADU [in Ukrainian].

28. *Zakon Ukrainy Pro investytsiinu diialnist vid 18.09.1991 No. 1560-XII* [Law of Ukraine On investment activity dated 18.09.1991 No. 1560-XII]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> [in Ukrainian].

29. *Natsionalnyi fond doslidzhen Ukrainy* [National Research Foundation of Ukraine]. *nrfu.org.ua*. Retrieved from: <https://nrfu.org.ua/> [in Ukrainian].

30. Lohinova, O. (2024). *Zaluchennia koshtiv dlia sotsialnykh proektiv* [Fundraising for social projects]. *Ekonomichni horyzonty – Economic horizons*, 1(27), (pp. 70-78). Retrieved from: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(27\).2024.298781](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(27).2024.298781) [in Ukrainian].

31. Butchenko, T.I. (2020). *Sotsialne proektuvannia: navchalnyi posibnyk dlia здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю «Сотціальна робота»*

osvitno-profesiinoi prohramy «Sotsialna robota» [Social design: a textbook for applicants for a bachelors degree in the specialty «Social work» of the educational and professional program «Social work»]. Zaporizhzhia: ZNU [in Ukrainian].

32. Butchenko, T. (2011). Sotsialne proektuvannia: problema vzaimozv'iazku mizh suspilnymy potrebamy ta derzhavnymy interesamy [Social design: the problem of the relationship between social needs and state interests]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Dnipropetrovsk: Dnipropetrovskiy natsionalnyi universytet imeni Olesia Honchara [in Ukrainian].

33. Nahorna, H. (2018). Sotsialne proektuvannia v derzhavnomu upravlinni [Social design in public administration]. *Doctor's thesis*. Ivano-Frankivsk: IFNTU [in Ukrainian].

34. Itchenko, D.M., Kundenko, A.V., & Dorosh, M.S. (2016). Vprovadzhennia stratehii rehionalnoho rozvytku na osnovi proaktyvnoho upravlinnia proektamy [Implementation of a regional development strategy based on proactive project management]. Chernihiv: ChNTU [in Ukrainian].

35. Bezverkhniiuk, T.M., Sencha, I.A., & Syvak, T.V. (2014). Tekhnolohiia upravlinnia sotsialnymy proektamy [Technology of social project management]. Odesa: ORIDU NADU [in Ukrainian].

36. Dziundziuk, V., Dziundziuk, B., Karamyshev, D., Krutii, O., Sobol, R. (2024). Pryiniattia rishen na osnovi shtuchnoho intelektu v derzhavnomu upravlinni [artificial intelligence-based decision-making in public administration]. *Derzhavna polityka ta administruvannia – Public Policy and Administration*, (Vol. 23), 4, (pp. 422-440). Retrieved from: <https://doi.org/10.13165/VPA-24-23-4-01> [in Ukrainian].

37. Karamyshev, D.V. (2020). Integrovane ocinjuvannja zbalansovanogo rozvitku kraїн-chleniv OESR z vikoristannjam global'nogo indeksu (gi-10) v konteksti global governance. [Integrated assessment of the balanced development of OECD member countries using the global index (GI-10) in the context of Global governance]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok – Public administration and regional development*, 9, (pp.714–737). <https://doi.org/10.34132/pard2020.09.02> [in Ukrainian].

Відомості про автора / Information about the Author

Валентин Суворов, к. держ. упр., асистент кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, Харківського національного медичного університету, м. Харків, Україна. E-mail: vip.suvorov@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0009-0002-0196-4269>.

Valentyn Suvorov, Candidate of Public Administration, Assistant Professor, Department of Public Health and Healthcare Management, Kharkiv National Medical University, Kharkiv, Ukraine. E-mail: vip.suvorov@gmail.com, orcid: <https://orcid.org/0009-0002-0196-4269>.

Suvorov, V. (2025). Social engineering as a tool for managing public demands in a multi-level governance system. *Public Administration and Regional Development*, 29, 753-773. <https://doi.org/10.34132/pard2025.29.04>